

Socialpolitiske pejlemærker for København

Socialforvaltningens kerneopgave er at hjælpe socialt udsatte københavnere og københavnere med særlige behov og at understøtte og udvikle deres potentialer. Det sker bl.a. gennem forebyggende, sociale og beskæftigelsesrettede indsatser, råd, vejledning og pædagogisk støtte samt bo- og behandlingstilbud.

Overordnet er målet med arbejdet på det sociale område at sikre, at der bliver færre socialt udsatte københavnere ved at øge livskvaliteten og skabe social mobilitet for udsatte københavnere og københavnere med særlige behov. Det hjælper de udsatte københavnere og styrker samtidig sammenhængskraften i København og mindsker risikoen for, at byen knækker over.

For nogle udsatte borgere er målet med den sociale indsats, at borgerne kan udvikle sig så meget, at de ikke længere kan karakteriseres som socialt udsatte. Her skal indsatsen fokusere på, at flere borgere inkluderes i det almindelige samfundsliv med uddannelse, beskæftigelse og egen bolig.

For andre borgere med særlige behov handler den sociale indsats først og fremmest om at understøtte, at borgerne i højere grad kan mestre deres eget liv og på den måde opnå øget livskvalitet. Endelig er der borgere, for hvem livskvalitet handler om at have stabile rammer for deres liv og få den nødvendige omsorg.

Konkret har Socialudvalget fastlagt ni socialpolitiske pejlemærker for perioden 2014-2017. Pejlemærkerne udstikker retningen for Socialudvalgets og Socialforvaltningens arbejde. Opfyldelsen af pejlemærkerne og de underliggende mål er dog ikke kun afhængig af de beslutninger og prioriteringer, som Socialudvalget og Socialforvaltningen træffer, men også af den generelle samfundsmæssige udvikling, f.eks. hvad angår demografi, økonomi og lovgivning.

Pejlemærkerne er opsummeret nedenfor og uddybes efterfølgende. I de tilfælde, hvor der ikke fremgår baseline og/eller forslag til konkret måltal, forelægges de Socialudvalget i forbindelse med afrapportering på pejlemærkerne i 2015.

1. Flere udsatte københavnere har en bolig

Vi har som et vigtigt mål, at 1.000 udsatte københavnere får anvist en bolig i 2017, hvilket svarer til en stigning på 16 % i forhold til 2013.

Derudover vil vi arbejde for, at færre københavnere udsættes fra deres bolig, at flere københavnere, der får anvist en bolig, fastholder deres bolig, at der er færre hjemløse københavnere, herunder færre unge hjemløse københavnere, og at færre københavnere med handicap eller sindslidelse venter på et botilbud.

2. Flere københavnske skoleelever klarer sig bedre

Vi har som et vigtigt mål, at andelen af elever med dårlige resultater i de nationale test for læsning og matematik, uanset social baggrund, reduceres år for år.

Derudover vil vi arbejde for, at andelen af udsatte elever og elever med handicap, der klarer sig bedre i læsning og matematik, stiger, og at skolefraværet blandt dem falder, samt at flere anbragte unge gennemfører 9. klasse.

3. Færre københavnske unge begår kriminalitet

Vi har som et vigtigt mål, at andelen af københavnske unge, der sigtes for alvorlig eller personfarlig kriminalitet, er mindre end 1,1 % i 2017.

Derudover vil vi arbejde for, at færre udsatte børn og unge er involveret i alvorlig kriminalitet, og at ungdomskriminaliteten i København fortsat samlet set falder.

4. Flere københavnere med særlige behov kommer i uddannelse eller beskæftigelse

Vi har som et vigtigt mål, at flere københavnere med særlige behov bliver selvforsørgende via beskæftigelse eller uddannelse.

Derudover vil vi arbejde for, at flere københavnere deltager i forvaltningens beskæftigelsestilbud.

5. Flere københavnere mestrer i højere grad deres eget liv

Vi har som et vigtigt mål, at flere københavnere klarer sig bedre og derfor har mindre behov for hjælp.

6. Flere københavnere stopper eller reducerer deres misbrug

Vi har som to vigtige mål, at andelen af københavnere, som afslutter et behandlingsforløb for stofmisbrug som stoffri eller med reduktion i misbruget, øges til 44 % i 2017, og at andelen af københavnere, som afslutter et behandlingsforløb for misbrug af alkohol som afholdende eller med reduktion i misbruget, er øget i 2017.

Derudover vil vi arbejde for, at flere unge stopper eller reducerer deres misbrug af hash, at flere københavnere med dobbeltdiagnoser kommer i behandling for deres misbrug, og at færre københavnere oplever tilbagefald efter endt stofmisbrugsbehandling.

7. Færre københavnere lever i fattigdom

Vi har som et vigtigt mål, at færre københavnere lever i fattigdom.

Derudover vil vi arbejde for, at færre børn vokser op i fattige familier.

8. Flere københavnere med særlige behov oplever høj livskvalitet

Vi har som et vigtigt mål, at flere københavnere med særlige behov er tilfredse med livet.

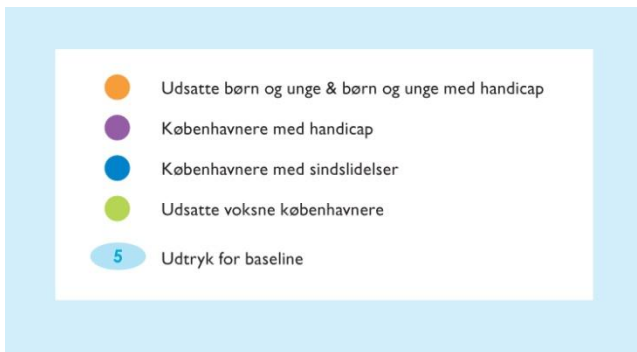
Derudover vil vi arbejde for, at andelen af københavnere med særlige behov, der er ensomme, falder.

9. Flere københavnere er tilfredse med samarbejdet med Socialforvaltningen

Vi har som et vigtigt mål, at 80 % af de københavnere med særlige behov, der er i kontakt med Socialforvaltningen i forbindelse med forvaltningens myndighedsarbejde eller tilbud, er tilfredse med samarbejdet med Socialforvaltningen i 2017.

Derudover vil vi arbejde for, at flere ansøgningssager behandles til tiden i Socialforvaltningen.

Grafisk kan pejlemærkerne illustreres således:

Udviklingen inden for hvert pejlemærke angives på en skala fra 1-10, hvor baseline er 5.

1. Flere udsatte københavnere har en bolig

Prisniveauet for almene boliger i København er generelt højt i forhold til betalingsevnen blandt udsatte københavnere. Det betyder færre billige boliger til boliganvisning i Københavns Kommune. I 2011 kunne kommunen anvise til 1.122 boliger. Det tal var i 2013 faldet til 859 boliger.

Hvad udsættelser angår, lå antallet i 2007-2008 på ca. 500 udsættelser om året, men steg i perioden 2009-2011 til ca. 800 udsættelser om året. I 2012 og 2013 faldt antallet igen. Således var der 538 udsættelser i 2013. Den seneste positive udvikling skal fastholdes.

Social udsathed forstærkes, hvis man ikke har en bolig. Det gør det vanskeligere at håndtere sociale problemer som f.eks. rod i økonomien, misbrug og ensomhed, ligesom det er en barriere for at gennemføre en uddannelse og få et job. Vi ønsker derfor, at flere udsatte københavnere får anvist egen bolig, og at de støttes i at fastholde denne.

Ophold på midlertidige tilbud som herberger og krisecentre risikerer at fastholde borgeren i en venteposition, der ikke på længere sigt giver borgeren gode betingelser for at mindske eller eliminere sin sociale udsathed. Derfor ønskes et fokus på at mindske antallet af hjemløse i byen.

Selvom flere af Socialforvaltningens indsatser er afhængige af, at der kan tilvejebringes billige boliger, har Socialforvaltningen kun begrænset indflydelse på om den passende boligmasse er tilgængelig. Vi vil derfor arbejde for løsninger på manglen på billige boliger til udsatte københavnere i forskellige samarbejdsfora.

Pejlemærket for boliger rummer følgende mål:

- 1.000 udsatte københavnere får anvist en bolig i 2017, hvilket svarer til en stigning på 16 % i forhold til 2013.
- Der sker 80 færre udsættelser i 2017, hvilket svarer til et fald på ca. 15 % i forhold til 2013 eller højst 458 udsættelser i 2017.
- Flere københavnere, der får anvist en bolig, fastholder deres bolig.
- Der er 325 færre hjemløse i København i 2017, hvilket svarer til et fald på ca. 21 % i forhold til 2013.
- Der er færre unge hjemløse københavnere.
- Højst 100 københavnere med handicap og 100 københavnere med sindslidelse venter på et botilbud i 2017.

2. Flere københavnske skoleelever klarer sig bedre

I 2012 fuldførte 84 % af de socialt udsatte elever folkeskolens 9. klasse. Uddannelse er en af de vigtigste faktorer i forhold til at bryde den negative sociale arv og afgørende for f.eks. unges risiko for at komme ud i kriminalitet. Resultaterne i folkeskolen er derfor helt centrale for, at udsatte børn og unge senere formår at gennemføre en ungdomsuddannelse og komme i beskæftigelse. Vi ønsker derfor, at flere elever klarer sig bedre i skolen – både i form af bedre faglige resultater og i form af bedre trivsel.

Pejlemærket for skoleområdet rummer følgende mål:

- Andelen af elever med dårlige resultater i de nationale test for læsning og matematik, uanset social baggrund, skal reduceres år for år.
- Andelen af udsatte elever og elever med handicap med dårlige resultater i de nationale test for læsning og matematik skal reduceres år for år.
- Skolefraværet blandt udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap falder.
- Flere anbragte unge gennemfører 9. klasse.

3. Færre københavnske unge begår kriminalitet

I 2013 var andelen af unge københavnere mellem 15 og 25 år, der blev sigtet for personfarlig eller anden alvorlig kriminalitet, 1,1 %.

Kriminalitet har store konsekvenser for de unges muligheder for at klare sig i livet. En kriminel løbebane kan betyde, at de unge fastholdes i sociale problemer, og gøre det vanskeligt for dem at gennemføre en uddannelse, ligesom en plettet straffeattest kan gøre det svært at få et job. I perioden 2010-2013 faldt andelen af 15-17-årige københavnere, der blev sigtet for alvorlig kriminalitet, med 17 %. Vi ønsker, at der skal ske et yderligere fald i antallet af unge, der begår alvorlig kriminalitet, og at ungdomskriminaliteten generelt fortsætter med at falde i København.

Pejlemærket for ungdomskriminalitet rummer følgende mål:

- Andelen af københavnske unge, der sigtes for alvorlig eller personfarlig kriminalitet, er mindre end 1,1 % i 2017.
- Færre børn og unge med særlige behov sigtes for alvorlig kriminalitet.
- Ungdomskriminaliteten fortsætter samlet set med at falde i København.

Desuden har målet om mindre skolefravær betydning for pejlemærket om ungdomskriminalitet.

4. Flere københavnere med særlige behov kommer i uddannelse eller beskæftigelse

I 2013 var der ca. 11.000 københavnere i aldersgruppen 18-64 år, som modtog en indsats fra Socialforvaltningen og var under uddannelse eller i beskæftigelse. Vejen væk fra social udsathed går for de flestes vedkommende via uddannelse og beskæftigelse, og uddannelse og beskæftigelse kan være med til at bane vejen for, at flere københavnere inkluderes i det almindelige samfundsliv.

Beskæftigelse kan have mange forskellige betydninger, og formålet med beskæftigelse kan variere. For nogle borgere er målet at opnå beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked og blive selvforsørgende. For andre er målet at øge livskvaliteten gennem meningsfulde beskæftigelsesaktiviteter, f.eks. frivillige jobs, beskyttet beskæftigelse eller sociale beskæftigelsesprojekter.

Pejlemærket for uddannelse og beskæftigelse rummer følgende mål:

- Flere københavnere med særlige behov bliver selvforsørgende via beskæftigelse eller uddannelse.
- Flere københavnere deltager i Socialforvaltningens beskæftigelsestilbud.

5. Flere københavnere mestrer i højere grad deres eget liv

At være københavnere med særlige behov, hvad enten det handler om funktionsnedsættelser på grund af et fysisk handicap eller en psykisk lidelse, betyder ikke, at tingene ikke kan ændres. Med den rette teknologi, behandling og støtte kan mange formå at klare sig bedre på egen hånd. Det at kunne mestre sin egen situation og dagligdag kan øge livskvaliteten og give øget værdighed. Vi ønsker derfor, at flere københavnere øger deres grad af selvhjulpenhed. Målet skal indfries gennem rehabiliterende indsatser, der skaber langsigtede forandringer for og med borgeren.

Målet kan være særligt relevant i forhold til borgere på socialpsykiatriske bosteder, borgere med støtte i egen bolig og borgere på bosteder for personer med handicap. Målsætningerne vil altid skulle matche borgernes udviklingspotentiale, og for nogle borgere vil det realistiske mål være uforandret behov for hjælp.

Pejlemærket for mestring og selvhjulpenhed rummer følgende mål:

- Flere københavnere klarer sig bedre og har derfor mindre behov for hjælp.

6. Flere københavnere stopper eller reducerer deres misbrug

Misbrug kan være et alvorligt socialt problem, uanset om der er tale om stof- eller alkoholmisbrug. Misbruget kan have store konsekvenser for den enkelte borger og for dennes familie. Det kan være vanskeligt at gennemføre en uddannelse eller passe et job. Behandling er derfor afgørende for at bryde den sociale deroute, der ofte følger med misbrug. Vi ønsker, at flere københavnere stopper eller reducerer deres misbrug af stoffer eller alkohol.

Pejlemærket for misbrug rummer følgende mål:

- Andelen af københavnere, som afslutter et behandlingsforløb for stofmisbrug som stoffri eller med reduktion i misbruget, øges til 44 % i 2017.
- Andelen af københavnere, som afslutter et behandlingsforløb for misbrug af alkohol som afholdende eller med reduktion i misbruget, er øget i 2017.
- Flere unge reducerer eller stopper deres misbrug af hash.
- Flere københavnere med dobbeltdiagnose kommer i behandling for deres misbrug.
- Færre københavnere oplever tilbagefald efter endt stofmisbrugsbehandling.

7. Færre københavnere lever i fattigdom

I perioden 2008-2011 faldt antallet af københavnere, der lever i fattigdom, med knap 2 %.

Økonomi er et væsentligt parameter for social udsathed for såvel børn som voksne. Mange år i fattigdom kan både være skyld i og forstærke de sociale problemer, borgeren står i. Vi ønsker derfor, at færre københavnere lever i fattigdom.

Socialforvaltningen kan dog ikke konkret afhjælpe økonomisk fattigdom. Til gengæld kan forvaltningen iværksætte indsatser, som understøtter, at borgere, som er udsatte eller i risiko for at blive udsatte, gennemfører en uddannelse, får eller fastholder deres arbejde og får eller fastholder deres bolig. Det er alle faktorer, som påvirker den enkelte borgers risiko for at blive berørt af økonomisk fattigdom.

Pejlemærket for fattigdom rummer følgende mål:

- Færre københavnere lever i fattigdom.
- Færre børn vokser op i fattige familier.

8. Flere københavnere med særlige behov oplever høj livskvalitet

Det at kunne kontrollere sit eget liv og have mulighed for at få den nødvendige støtte til at udvikle sig er for mange borgere centralt for oplevelsen af livskvalitet. Troen på og hjælpen til at mestre eget liv og muligheden for at indgå i sociale relationer er væsentlige for de flestes trivsel. Vi ønsker, at flere københavnere med særlige behov skal opleve tilfredsstillende livskvalitet.

Pejlemærket for livskvalitet rummer følgende mål:

- Flere københavnere med særlige behov er tilfredse med livet.
- Andelen af københavnere med særlige behov, der er ensomme, falder.

9. Flere københavnere er tilfredse med samarbejdet med Socialforvaltningen

Vi ønsker, at flere af Socialforvaltningens brugere er tilfredse med samarbejdet med forvaltningen, herunder de ydelser og den service de modtager. Det gælder, uanset om det er servicen og ydelserne på et af Socialforvaltningens mange bosteder eller dagtilbud, eller om det er indholdet og forløbet i behandlingen af borgerens sag. Vi ønsker endvidere, at forældre, der er parter i en sag, er tilfredse med samarbejdet med forvaltningen.

Den sociale hjemmepleje har allerede en målsætning om, at 80 % af borgerne er tilfredse med de ydelser, de modtager. Den målsætning vil vi gerne brede ud til alle de københavnere med særlige behov, der er i kontakt med Socialforvaltningen i forbindelse med forvaltningens myndighedsarbejde eller tilbud.

Pejlemærket for tilfredshed rummer følgende mål:

- 80 % af de københavnere, der har særlige behov, er tilfredse med samarbejdet med Socialforvaltningen i forbindelse med myndighedsarbejdet i 2017.
- 80 % af de københavnere, der har særlige behov, er tilfredse med samarbejdet med Socialforvaltningen på tilbudsområdet i 2017.
- 90 % af alle ansøgningssager behandles til tiden i Socialforvaltningen i 2017, hvilket svarer til en stigning på 33 procentpoint i forhold til 2014.

Vejen til at nå de socialpolitiske mål

Grundlæggende vil vi nå vores mål ved så vidt muligt at basere indsatserne på viden om, hvad der virker. Det betyder, at vi bruger den store viden, der ligger i forvaltningen, og tager forskningen med på råd om, hvor og hvordan vi skal håndtere sociale problemstillinger, og at vi støtter anvendelsesorienteret forskning. Det betyder også, at vi følger effekten af indsatsen og interesserer os for, hvorfor vi gør, som vi gør, i det sociale arbejde.

Ud over at bygge på viden om, hvad der virker, skal indsatsen for at nå de socialpolitiske mål basere sig på fire principper.

Princip 1: Fokus på forebyggelse og tidlig indsats

Alle københavnske børn, unge og voksne, der har brug for støtte fra Socialforvaltningen, skal have hjælp så tidligt som muligt. Det er afgørende for, at de får de bedste chancer for at leve et godt liv og udvikle sig på deres egne præmisser.

F.eks. kan en tidlig indsats i form af udredning, behandling og støtte samt systematisk forebyggelse af tilbagefald have stor positiv effekt for københavnere med sindslidelser. Tilsvarende kan forebyggelse og tidlig indsats med fokus på f.eks. ledighed og begyndende misbrug bremse tilgangen til gruppen af udsatte københavnere.

Gevinsten ved en tidlig indsats og målrettet forebyggelse er først og fremmest, at københavnernes problemer bliver håndteret, inden de vokser sig store, og at færre københavnere ender i en situation, hvor de har brug for varig hjælp og støtte og risikerer social deroute.

Princip 2: Aktivering af københavnernes ressourcer og netværk

Det er væsentligt at hjælpe udsatte københavnere og københavnere med særlige behov med at udvikle deres egne kompetencer og ressourcer, så de i stigende grad kan tage vare på sig selv og mestre deres eget liv. Borgernes udvikling kan styrkes ved at se på såvel borgeren som borgerens pårørende og øvrige netværk. Ved at anlægge et helhedssyn på borgerens situation og indgå i en involverende og åben dialog med borgeren og borgerens netværk kan flere ressourcer bringes i spil i forhold til at sikre gode rammer for udvikling, 'recovery' (evnen til at komme sig efter en sindslidelse) og rehabilitering, hvilket kan have markante positive effekter for borgerne.

Socialforvaltningens brugere skal ikke ses som passive klienter, men som aktive borgere, hvis ressourcer og potentialer forvaltningen skal understøtte og udvikle mest muligt, og som skal have mest mulig indflydelse. Samtidig skal de udsatte københavnere, for hvem social mobilitet ikke er en mulighed, have de tilbud og den omsorg, der passer til deres behov, og understøttes i at mestre så store dele af deres liv som muligt.

Brugerne af forvaltningens tilbud kan også bidrage som frivillige og derigennem øge værdien af forvaltningens tilbud for andre københavnere, samtidig med at deres egen situation forbedres.

Forvaltningen skal desuden løbene vurdere, hvornår og hvordan det kan være relevant at ansætte medarbejdere eller benytte frivillige med brugerbaggrund. Ved at uddanne og inddrage medarbejdere eller frivillige med brugerbaggrund – såkaldte 'peers' – kan forvaltningen gøre brug af 'peer-support', hvor tidligere og/eller nuværende brugere fx støtter, underviser eller danner netværk for hinanden. Forvaltningen kan samtidig udvikle sine indsatser på baggrund af den viden og indsigt, som peers'ne kan tilbyde.

Princip 3: Mere samskabelse

'Samskabelse' betegner en ny måde at skabe merværdi for borgerne – sammen med borgerne. Socialforvaltningen har gjort sig de første erfaringer med samskabelse, bl.a. på handicapområdet og området for sindslidelse, og metoden skal fremover bruges bredt i forvaltningen.

Samskabelse betyder, at borgerne ikke kun skal være modtagere af velfærd – borgerne skal også inddrages i arbejdet som medskabere af velfærd. Brugere og pårørende inddrages allerede i dag i de

sociale indsatser, men ofte på præmisser defineret af den offentlige sektor. Ved samskabelse er alle parter – civile, private, offentlige – på lige fod med til at afklare en udfordring og løse den. Alle parter byder ind med de ideer, kompetencer og kræfter, de har, og løsningen tilrettelægges, implementeres og evalueres i samarbejde mellem parterne. Samskabelse kræver derfor, at alle parter udviser ægte vilje til at lytte til hinanden, og at alle parter får reel medbestemmelse i hele processen.

Det er vigtigt at understrege, at samskabelse ikke handler om, at borgerne, borgernes netværk eller frivillige kræfter skal overtage de socialfaglige opgaver, som i dag løses af Socialforvaltningen. De opgaver skal fortsat løses af forvaltningen, men forvaltningen skal i højere grad åbne op over for og inddrage såvel borgerne som det omgivende samfund i sine processer og løsninger.

Fordelen ved samskabelse er, at det giver mulighed for at nå bredere rundt om en given problemstilling og mindsker risikoen for, at det offentlige system lukker sig om sig selv og ikke får det fulde udbytte af de ideer og ressourcer, som den omgivende verden kan bidrage med. På den måde er samskabelse en metode til at skabe mere bæredygtige, holdbare og lokalt forankrede indsatser og modvirke, at byen knækker over.

Princip 4: Høj kvalitet i indsatsen og god dialog med københavnernes

Forvaltningens sagsbehandling og øvrige indsatser skal være kendetegnet ved høj kvalitet og stor gennemsigtighed, og arbejdet skal generelt foregå i en tillidsfuld ånd i tråd med Københavns Kommunes kodeks for tillid.

Samtidig skal borgernes retssikkerhed naturligvis altid være på plads. Forvaltningen skal konsekvent have fokus på, at lovgivningen overholdes, og at der løbende følges op på bl.a. sagsbehandlingstider, klager og fejlafgørelser.

Mange af de københavnere, der har kontakt med Socialforvaltningen, står med komplekse problemstillinger, som kan være svære at formidle og overskue for borgeren selv. Derfor er det vigtigt, at forvaltningen arbejder ud fra et helhedsperspektiv med afsæt i borgerens behov og konsekvent har fokus på at yde god borgerservice. Det må aldrig være borgerens opgave at finde vej gennem systemet, og borgeren må ikke blive sendt fra den ene enhed til den anden i kommunen. Det er forvaltningen, der skal identificere og møde borgerens behov og sikre den individuelle, sammenhængende indsats.

Det indebærer også, at forvaltningen skal have en dialog med borgeren, der sikrer, at borgeren bliver både set og hørt – og så vidt muligt er en ligeværdig partner i sin egen sag og er med til at finde løsninger. En åben og tillidsfuld dialog er en forudsætning for at sikre et godt match mellem forvaltningens indsatser og tilbud og borgernes ønsker, muligheder og behov.